33. TEKMOVANJE MLADINA IN GORE

TEST – DRŽAVNO TEKMOVANJE MLADINA IN GORE

23. januar 2022

IME EKIPE: _____

OSNOVNA ŠOLA: _____

PLANINSKO DRUŠTVO: _____

ČLANI EKIPE:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

MENTOR/-ICA EKIPE: _____

NAVODILA ZA PISANJE TESTA:

Najprej na zgornje črte lepo in čitljivo napišite IME EKIPE, OSNOVNE ŠOLE, PLANINSKEGA DRUŠTVA, VAŠA IMENA in PRIIMKE ter IME in PRIIMEK vašega MENTORJA. Nato se skupno lotite reševanja testa.

Skupaj pozorno preberite vprašanja in nato **obkrožite črko** pred **pravilnim** odgovorom. Pravilen je vedno **samo en odgovor**. Če se zmotite, popravite in to pregledno označite.

Pravilni odgovori štejejo praviloma **dve, tri** ali **pet točk**. Pri vprašanju številka 30 je vsak pravilen odgovor vreden 0,5 točke, pri vprašanjih 25 in 28 po 1 točko. Pri vprašanju 22 morate odgovor dopisati sami. Neodgovorjena vprašanja ali napačni odgovori **ne prinašajo točk**.

Čas pisanja: 45 minut

REZULTATI:

	SKUPNO	ŠTEVILO PRAVILNIH	TOČKE	SKUPAJ TOČK
ODGOVORI ZA 5 T	2		X **5**	
ODGOVORI ZA 3 T	22		X **3**	
ODGOVORI ZA 2 T	3		X **2**	
ODGOVORI ZA 1 T	6		X **1**	
ODGOVORI ZA 0,5 T	4			
ŠTEVILO NEODGOVORJENIH VPRAŠANJ IN NAPAČNIH ODGOVOROV	/		X **0**	
SKUPAJ		**37 odgovorov**		

POPRAVLJAL: _____

EKIPA JE DOSEGLA _____TOČK, KAR POMENI ……. MESTO.

32. državno tekmovanje Mladina in gore

1. 23. septembra obeležujemo dan slovenskega športa. V aktivnosti, ki potekajo na ta dan po vsej državi, se v okviru projekta s področja pohodništva, planinske orientacije, turnega kolesarjenja itn. s številnimi pohodi vključujejo tudi planinci.

Kako imenujemo projekt PZS, ki vse leto vabi na akcije na teh področjih?

a) PZS na Instagramu
b) Dan slovenskih planincev
c) Planinska šola
d) Slovenija planinari

Točke 0 3

---

2. V zgodovini slovenskega alpinizma je bilo več pomembnih plezalnih navez, ki sta jih sestavljala ženska in moški.

Katera alpinista sta sestavljala navezo, ki je leta 1926 preplezala direktno smer v Špiku, kar je bilo v tistem času najpomembnejše dejanje našega alpinizma?

a) Marija Štremfelj in Andrej Štremfelj
b) Mira Marko Debelak in Stanko Tominšek
c) Pavla Jesih in Joža Čop
d) Tina Di Batista in Tomaž Jakofčič

Točke 0 2

---

3. Zlati cepin velja za najprestižnejšo alpinistično nagrado, podeljuje pa se od leta 1992 in od leta 2009 tudi *zlati cepin za življenjsko delo*. Med prejemniki teh nagrad so tudi številni slovenski alpinisti.

Kateri slovenski alpinist je prejel zlati cepin za življenjsko delo lani, t. j. leta 2022?

a) Viki Grošelj
b) Silvo Karo
c) Lovrenc Willomitzer
d) Tomaž Humar

Točke 0 3

---

4. Pogost vzrok obolevnosti in smrtnosti pri starejših so težave s srcem in ožiljem. Ena takih težav je tudi povišan krvni tlak, stanje, ki praviloma nima simptomov, povečuje pa tveganje za nastanek različnih bolezni.

Pri nenadnem močnem povišanju krvnega tlaka govorimo o hipertenzivni krizi. Kaj velja za to krizo? Obkrožite NEPRAVILNI odgovor.

a) Krvni tlak je okoli 90/60 mmHg.
b) Motena je prekrvitev možganov in srčne mišice.
c) Bolnikovo življenje je neposredno ogroženo.
d) Bolnik pospešeno diha, občuti glavobol in slabost, bruha.

Točke 0 3

---

5. Skupina prijateljev je silvestrovala v pastirski koči na Veliki planini. Opolnoči so se odpravili do skalnega roba na opazovanje ognjemetov v dolini. Z izjemo Tadeja so se že kmalu vrnili v kočo. Zbudili so se v hladno, megleno in vetrovno jutro, takrat pa so ugotovili, da je Tadej še vedno zunaj. Našli so ga drgetajočega, dihanje in srčni utrip sta bila pospešena.

Kako bi morali ravnati?

a) Več kot očitno je Tadej dolgo v noč opazoval zvezde, zato naj ga le pokrijejo z odejo in pustijo, da v miru še kakšno uro odspi.
b) Tadeju naj ponudijo žganje, saj ga bo to pogrelo in mu dalo moči za nadaljevanje druženja.
c) Tadeja naj ob čim manj premikanja prenesejo v notranjost koče, ga zavijejo v toplo odejo in mu ponudijo topel čaj.
d) Tadeja naj postavijo pokonci in ga posadijo h kaminu v koči.

Točke 0 3

---

6. Takole piše na tabli pred Planinskim učnim središčem Bavšica: »Moje ime je *Vipera ammodytes*. Domači mi pravijo Miško. Če boste tu dalj časa, se mogoče kaj vidimo. Živim tule v kamnitem zidu. Načeloma nočem nikomur nič hudega, le rad se grejem na kamnih, a za vsak primer bodite malce previdni, ko se sprehajate tod mimo ali ko tukaj posedate.«

Za katero vrsto strupene kače gre?

a) Gad
b) Kobranka
c) Gož
d) Modras

Točke 0 3

---

7. Kljub opozorilnemu napisu je kača odraslo osebo ugriznila v nogo.

Kaj storimo?

a) Osebo damo v ležeči položaj in ji dvignemo noge, da se strup čim prej pomeša z vso krvjo in se tako razredči.
b) Mesto ugriza segrevamo, saj je kačji strup termično nestabilen.
c) Mesto ugriza sterilno obvijemo in ud imobiliziramo.
d) V našem okolju ugriz kače ni smrtno nevaren, zato samo hladimo oteklino.

Točke 0 3

---

8. V skalnih razpokah alpinskega pasu najdemo tam, kjer se nabere vsaj malo prsti, številne cvetnice. Na takih mestih uspeva tudi planika, naša prva zavarovana rastlina in gotovo ena najbolj znanih evropskih gorskih rož iz družine nebinovk.

Nosi pa še eno ime. Katero?

a) Očnica
b) Encijan
c) Rododendron
d) Kredarica

Točke 0 2

---

9. Živa in Žan sta izkoristila poletje za obisk nekaj visokogorskih ciljev. Žan se je spraševal, čemu je namenjena kovinska skrinjica na vrhovih. Živa mu je pojasnila, da je vsebina skrinjice namenjena naši varnosti, pa tudi ustvarjanju spominov.

Ko je odprl tako skrinjico, je v njej našel:

a) Vpisno knjigo in žig
b) Defibrilator za oživljanje v primeru srčnega zastoja
c) »Geocaching« navodila in polnilne postaje za različne telefone
d) Zemljevid poti in seznam najbližjih koč

Točke 0 2

---

10. Hoja v gore je zabavnejša in tudi varnejša v skupini. To še posebej velja za zimski čas, ko na nas preti tudi nevarnost snežnih plazov. V primeru takega zasutja je ključna tovariška pomoč.

Katera od naslednjih trditev NE DRŽI?

a) Uspeh iskanja zasutega je močno odvisen od pripomočkov, ki jih imajo s sabo iskalci, in njihovega znanja.
b) Sodobne plazovne žolne nam same pokažejo smer, po kateri se približamo zasutemu.
c) Zasuti ima po 15 minutah 90 % možnosti za preživetje.
d) Zasuti ima po 60 minutah 60 % možnosti za preživetje.

Točke 0 3

---

11. Lina in Lino obiščeta Julijske Alpe. Mentorica Tina ju je podučila, da je bilo na območju današnjega alpskega sveta nekoč morje, o čemer pričajo fosilni ostanki in lepo razviti skladi apnenca in dolomita.

Kako se je imenovalo morje, ki je prekrivalo slovenski alpski prostor?

a) Panonsko ali Tetidino morje
b) Primorsko ali Jadransko morje
c) Dinarsko ali Argonavtsko morje
d) Alpsko ali Terglavovo morje

Točke 0 3

---

12. Ana, Carmen, Martin in Dejan so se na vroč poletni dan iz Jezerske doline vzpenjali proti Jerebici. Skoraj celotno pot do 1721 m visokega Jezerskega sedla so prehodili v prijetni senci gozda, zadnji del vzpona pa so jim dajala senco za počitek le še redka drevesa.

Katera trditev o gozdni in drevesni meji v Sloveniji je NAPAČNA?

a) Višina gozdne meje je odvisna od delovanja naravnih in človeških dejavnikov.
b) V Kamniško-Savinjskih Alpah je drevesna meja okoli 100 metrov višje kot v Julijskih Alpah.
c) Gozdna meja poteka na južnih straneh više kot na severnih.
d) Drevesna meja sega tudi do višine 1950 m.

Točke 0 3

---

13. Bodoči vodniki Planinske zveze se pri Planinskem učnem središču Bavšica učijo pravilne medsebojne razdalje med hojo.

Ali so prikazali zadostno medsebojno razdaljo?

a) DA
b) NE

Točke 0 3

---

14. Ko se pozimi odpravljamo v gore, na terenu z različnimi metodami preverjamo stabilnost snežne odeje in ocenjujemo nevarnost proženja snežnih plazov.

Katero metodo prikazuje slika?

a) Tlačno
b) Švicarsko
c) Norveško
d) Munterjevo

Točke 0 3

---

15. Vertikalna sondaža prikazuje višinski potek temperature zraka (modra črta) in temperature rosišča (rdeča črta). Na podlagi tega lahko ugotovimo, kakšno je stanje ozračja na različnih nadmorskih višinah. Planinsko društvo je organiziralo izlet na Blegoš. Na vrhu so lahko uživali v soncu in pri višjih temperaturah, kot so bile v dolini.

Obkrožite črko pred sliko vertikalne sondaže, ki ustreza opisanim razmeram.

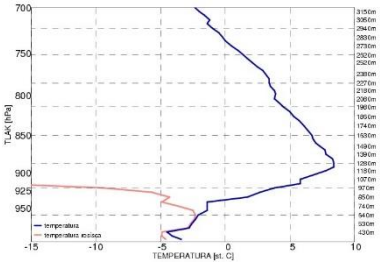

a)

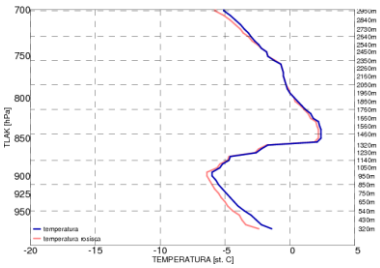

b)

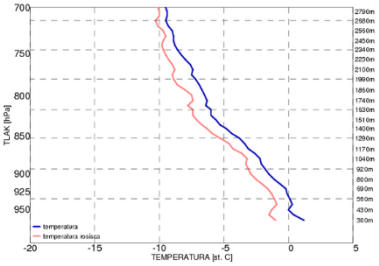

c)

Točke 0 3

---

16. Jakob in Samo se pripravljata na planinski izlet v sredogorje. Ker spada v pripravo tudi analiza subjektivnih in objektivnih nevarnosti, s katerimi bi se lahko soočila, podrobneje preverita tudi vremensko napoved. Za območje, kamor se podajata, napovedujejo dež, 45 mm padavin na uro.

Kaj pomeni taka napoved in kako izvesti načrtovani izlet?

a) Podatek pomeni, da se bo vodostaj rek dvigoval za 45 mm na uro. Ker ne gresta mimo nobenega vodotoka, podatek zanju ni pomemben.
b) Količina padlega dežja ne bo prevelika. S seboj naj vzameta pelerino ali dežnik in se s padavinami ne obremenjujeta. Pri objektivnih nevarnostih je ključno, da se jih zavedamo.
c) Gre za zelo veliko količino dežja, padlega na uro, to pomeni močan dež, morda celo neurje. Izlet naj raje odpovesta in se v hribe odpravita ob primernejši napovedi.
d) 45 mm pomeni premer kapljice, to pa je glede na meteorološke standarde že snežinka. Zato naj se toplo oblečeta in si pripravita tudi cepin in dereze.

Točke 0 3

---

17. Profesor Ivan Šumljak je pred 70 leti predlagal eno prvih veznih poti na svetu.

Vezna pot se imenuje:

a) Razširjena slovenska planinska pot
b) Pot XIV. divizije
c) Zasavska planinska pot
d) Slovenska planinska pot

Točke 0 3

---

18. Pri gibanju v gorah pozimi si za večjo varnost in lažje napredovanje pomagamo z različno opremo, zelo pomembna pa je tudi ustrezna zaščita pred nizkimi temperaturami in vetrom. Za to uporabljamo med drugim oblačilo, ki ga imenujemo tudi rabeljska kapa.

Kaj je rabeljska kapa?

a) Podkapa, ki so jo nosili rudarji v rabeljskem rudniku.
b) Posebna kapa iz volne, ki izhaja z območja Rablja.
c) Tanka podkapa, čez katero lahko namestimo kapo.
d) Vrsta kapuce, ki spominja na pokrivala rabljev.

Točke 0 3

---

19. Pohodne palice so v gorah naš zvesti spremljevalec – z njimi si občutno povečamo stabilnost in ravnotežje. Spominjajo na smučarske palice, sestavljene pa so iz več delov.

Čemu so na pohodni palici namenjene krpljice?

a) To je drugo ime za ročaje, ki so anatomsko oblikovani in so iz nedrsečega izolacijskega materiala.
b) Krpljice so nad konico palice in preprečujejo, da bi se palica pozimi ugreznila v sneg, poleti pa v manjše razpoke.
c) To so zanke, ki se dobro prilegajo zapestju, njihovo velikost pa uravnavamo na zgornjem delu ročaja.
d) To so zamaški za konice, ki preprečujejo, da bi z ostrim predelom koga ali kaj poškodovali, ko jih ne uporabljamo.

Točke 0 3

---

20. V Sloveniji je več kot 100 zelo zahtevnih planinskih poti. Pri gibanju po zavarovanih poteh si za večjo varnost pomagamo z ustrezno opremo.

Kakšna je (najbolj) pravilna uporaba opreme pri gibanju ob jeklenicah?

a) Na jeklenico se pripenjamo s popkovino, saj bomo tako najhitreje napredovali.
b) Na jeklenico se pripenjamo s prusikovim vozlom, saj ta ublaži morebiten padec.
c) Na jeklenico se pripenjamo s samovarovalnim kompletom, ki je pripet na zanke na nahrbtniku.
d) Na jeklenico se pripenjamo s samovarovalnim kompletom, ki je pripet na plezalni pas.

Točke 0 5

---

21. Pri naslednjih treh nalogah si pomagajte z zemljevidom, ki je priložen na zadnji strani testa. Zemljevid je v merilu 1 : 25 000.

Janez, Franci in Polona se odpravijo po markirani planinski poti iz Kosijevega doma na Vogarju mimo Brezna pri Gamsovi glavici do planinskega doma na planini Viševnik.

Izračunajte razdaljo, ki jo bodo prehodili od planinskega doma do planine Viševnik.

a) 571 m
b) 4600–4900 m
c) 5300–5600 m
d) 5900–6200 m

Točke 0 5

---

22. Kakšno višinsko razliko bodo premagali na svoji poti od Kosijevega doma na Vogarju do Brezna pri Gamsovi glavici?

Pri izračunu si pomagaj s plastnicami in upoštevaj znak za brezno/ jamo.

_____

Točke 0 3

---

23. Polona med izletom preveri, kako znata Franci in Janez rokovati z zemljevidom, zato ju vpraša, kakšno vlogo imajo številke s stopinjami in minutami na zgornjem robu zemljevida (13°50', 13°51', …).

Katero razmišljanje je pravilno?

a) Če hodimo po azimutu 13°, potrebujemo do pripisane destinacije npr. 50 minut ali 51 minut (v našem primeru via Vodnikov dom, via planina Krstenica).
b) Te številke predstavljajo v stopinjah izražen kot med ravnino začetnega poldnevnika in poldnevnika, na katerem leži kraj, sicer tudi geografsko dolžino.
c) Gre za zemljepisno širino, kot med ekvatorjem in izbranim krajem.
d) Ker ne vemo, kako je karta orientirana (ni vidne legende), težko določimo, ali gre za meridiane ali vzporednike.

Točke 0 3

---

24. Ko se v gorah zgodi nesreča, so pri ponesrečencu običajno najprej tovariši iz skupine ali mimoidoči. Če ti ponesrečenca ne morejo sami oskrbeti ali ga prenesti, morajo poklicati pomoč.

S katero kratico imenujemo službo, ki nam bo pomagala ob klicu na 112?

a) GRS
b) IKAR
c) ReCO
d) PZS

Točke 0 3

---

25. UV sevanje lahko izmerimo in mu določimo indeks, ki je merilo vplivanja sevanja na našo kožo. Vrednosti indeksa so od 1 do 20. Zanima nas, od česa je odvisen indeks UV sevanja.

V katerih primerih je UV sevanje močnejše? Pri vsaki številki obkrožite a ali b.

1.	a) Zrak je suh.	b) Zrak je vlažen.
2.	a) Sončni žarki so kratki.	b) Sončni žarki so dolgi.
3.	a) Sončni žarki padajo pravokotno na površino.	b) Sončni žarki padajo pod ostrim kotom na površino.

Točke 0 3

---

26. Alojz Knafelc si je zamislil po njem imenovano knafelčevo markacijo, vodil je prvi tečaj za markaciste in leta 1922 postal načelnik markacijskega odseka SPD. Bil pa je tudi oskrbnik še danes zelo obiskane planinske koče, ki je bila tudi njegova najljubša.

Dolgoletni oskrbnik katere koče je bil Alojz Knafelc?

a) Aljaževega stolpa na Triglavu
b) Koče pri Triglavskih jezerih
c) Knafelčeve koče v Ankaranu
d) Aljaževega doma v Vratih

Točke 0 3

---

27. Planinski vestnik je najstarejša slovenska revija, ki še izhaja. Ves čas je ogledalo dela planinske organizacije in gorniške kulture in odraz slovenskih splošnih razmer in doživljanja gora Slovencev. 25. julija 1922 je v Planinskem vestniku izšel prelomni članek, ki je vse do današnjih dni vidno zaznamoval podobo naših gora.

Kaj je bilo naslov tega članka?

a) Navodila za jednotno markiranje potov
b) Prvi slovenski alpinski film V kraljestvu Zlatoroga
c) Reorganizacija planinstva in naše naloge v bližnji bodočnosti
d) Slovesna otvoritev Orožnove koče na Črni prsti

Točke 0 3

---

28. Zgodovina organiziranega planinstva na Slovenskem je razgibana in zaznamovana tudi z narodnim bojem članov različnih planinskih organizacij, ki so delovale v naših gorah.

Povežite kratico organizacije z njenim imenom, potem pa ustrezne kombinacije številk in črk vpišite na črto.

1	DÖAV	**A**	Avstrijski turistični klub
2	ÖTK	**B**	Nemško-avstrijsko planinsko društvo
3	SPD	**C**	Slovensko planinsko društvo

_____

Točke 0 3

---

29. Alojz Knafelc v *Določilih o zaznamenovanju potov SPD* takole zapiše:

Barva. Barva zu markacije naj bode italijansko-rdeča. Minij naj se popolnoma opusti, ker v nekaj letih obledi, italj. rdeča pa je naravna zemeljska barva, sicer bolj temna od minija, a trajna. Vsa pota so se doslej markirala z minijem, a starejše markacije so dandanes tako obledele, da jih skoraj ni več videti in da bo treba v kratkem času vsa pota zopet nanovo markirati. Mari pa naj vsa ta nebrojna pota vsakih 5—10 let nanovo markiramo? To stane danes mnogo truda, časa in denarja! Zato proč z minijem.

Kljub zapisu o slabi trajnosti minija so ostanki »starih« markacij še danes vidni.

Zakaj uporaba minija v današnjem svetu ni zaželena? Minij je:

a) zelo redek in posledično drag.
b) strupen.
c) zelo občutljiv na temperaturo. Treba ga je uporabljati pri temperaturah nad 10 stopinj Celzija.
d) na drevesu zelo neobstojen.

Točke 0 3

---

30. Gorski svet se ponaša s številnimi naravnimi in tudi družbenimi značilnostmi.

Povežite kraje z ustreznimi značilnostmi in dobljene kombinacije številk in črk vpišite na črto.

1 Trenta	**A** marmor
2 Planina pod Golico	**B** Divje jezero
3 Idrija	**C** Botanični vrt Julijana
4 Pohorje	**D** ključavnice

_____

Točke	**0**	**2**

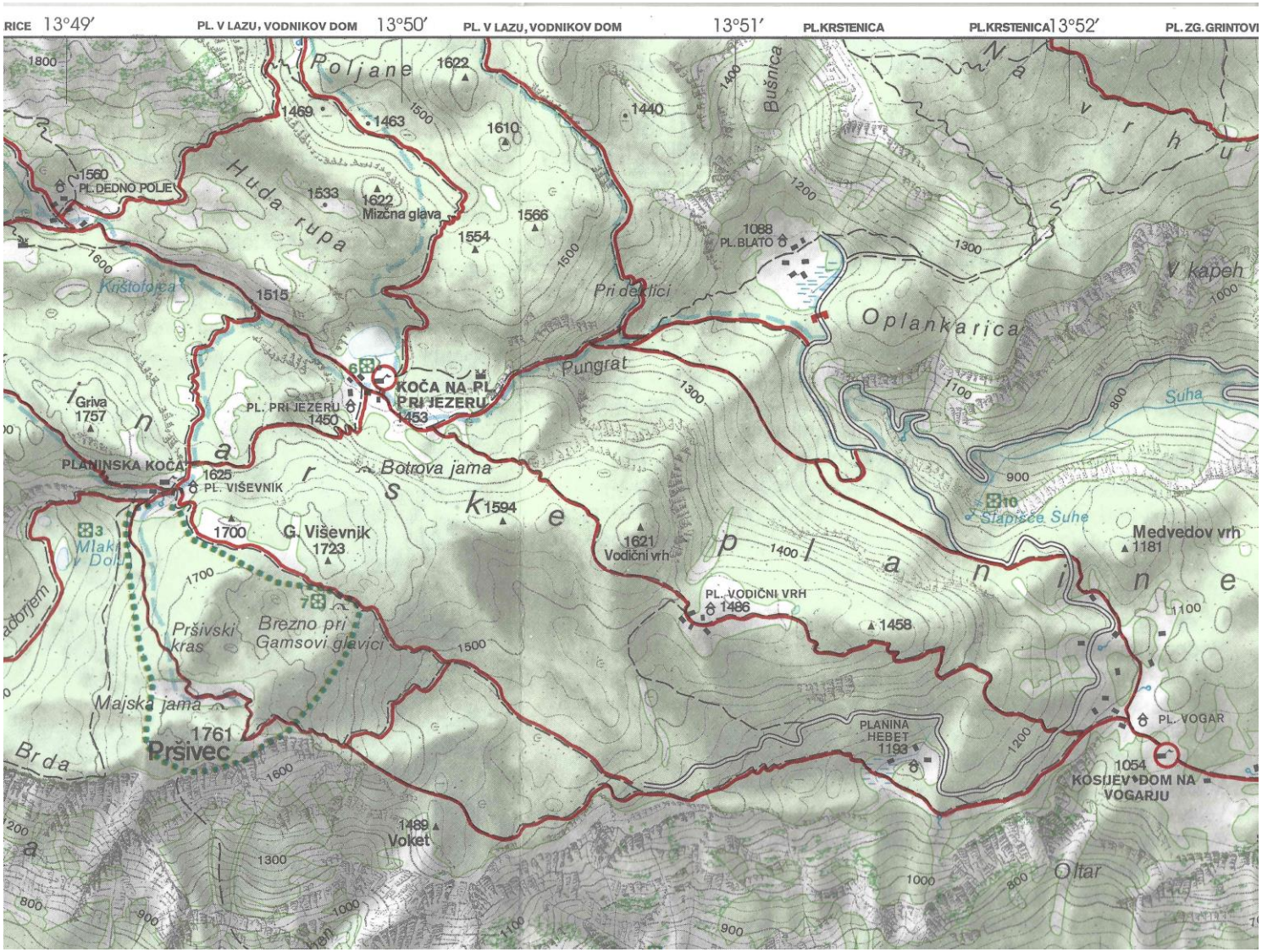
RICE 13°49′
PL. V LAZU, VODNIKOV DOM
13°50′
PL. V LAZU, VODNIKOV DOM
13°51′
PL.KRSTENICA
PL.KRSTENICA
13°52′
PL. ZG. GRINTOVI
Poljane
1622
1469
1463
1610
1440
Bušnica
Na vrhu
1560
PL. DEDNO POLJE
Huda rupa
1533
1622
Mizčna glava
1566
1554
1088
PL. BLATO
Krštofjeca
1515
Pri dedici
Oplankarica
V kapeh
Pungrat
KOČA NA PL. PRI JEZERU
1453
PL. PRI JEZERU
1450
Griva
1757
Suha
PLANINSKA KOČA
1625
PL. VIŠEVNIK
Botrova jama
Planinske
1594
Slapišče Suhe
Medvedov vrh
1181
1700
G. Viševnik
1723
1621
Vodični vrh
Mlaka
Dol
PL. VODIČNI VRH
1486
1458
Pršivski kras
Brezno pri Gamsovi glavici
Majska jama
1761
Pršivec
Brda
PLANINA HEBET
1193
PL. VOGAR
1054
KOSIJEV DOM NA VOGARJU
1489
Voket
Oltar

Št.	Rešitev	Točke	PŠ 2011/ 2021	PŠ 2016	TEMA
1	D	3	https://slovenijaplaninari.pzs.si/; https://www.pzs.si/novice.php?pid=15557		Splošno/ Planinska organizacija
2	B	2	2011 in 2016 str. 27		Zgodovina
3	B	3	https://www.pzs.si/novice.php?pid=15937		Splošno
4	A	3		Str. 107	Prva pomoč
5	C	3	str. 100–101	str. 104–105	Prva pomoč
6	D	3	Str. 159	Str. 165	VGN
7	C	3		Str. 114	Prva pomoč
8	A	2	Str. 158	Str. 164	VGN
9	A	2		str. 183	Planinske poti
10	D	3	str. 124–125	str. 128–129	GRS
11	A	3	Str. 135	Str. 139	Gorska pokrajina
12	B	3	str. 144,	str. 148	Gorska pokrajina
13	B	3	Str. 291		Gibanje v gorah
14	C	3	Str. 256		Nevarnosti v gorah
15	A	3	https://www.pzs.si/novice.php?pid=12123		Vremenoslovje
16	C	3		Str. 231 in 237; 250	Vremenoslovje /Nevarnosti v gorah
17	D	3	175		Planinske poti
18	C	3	str. 275	str. 287	Osebna in tehnična oprema
19	B	3	Str. 284		Osebna in tehnična oprema
20	D	5	str. 324 –325	str. 336–337	Gibanje v gorah
21	B	5			Orientacija
22	621 ali 596 m Upoštevamo kar je vmes	3			Orientacija
23	B	3	188		Orientacija
24	C	3		Str. 127	GRS
25	3X A 3X1T	3		Str. 233	Vremenoslovje
26	B	3			Dodatna tema
27	A	3			Dodatna tema
28	1B, 2A, 3C 3x1T	3			Dodatna tema
29	B	3			Dodatna tema
30	1C, 2D, 3B, 4A	2	Str. 164, 156		Poznavanje gorstev/ Gorska pokrajina
	TOTAL	90			